Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok X. Warszawa, 15 styczeń 1928 r. Nr. 1

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE | REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70.

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

Zakłady Budowy Młynów i Fabryka Maszyn

Amme-Luther-Zakłady w Brunświku

Oddział: Amme, Giesecke i Konegen w Brunświku
„ Luther w Brunświku

Jeneralne przedstawicielstwo na Polskę:

INŻYNIER W. NIEMANN

WARSZAWA, UL. CHŁODNA 26 m. 6. TELEFON 283-20

ADRES TELEGRAFICZNY: **Muehlenbau — Warszawa.**

Budowa i przebudowa młynów wszelkich typów. Budowa spichrzów, silosów zbożowych, suszarni, transporterów tak mechanicznych, jak pneumatycznych. Turbiny wodne dla wszystkich spadów i wydajności. Urządzenia olejarń.

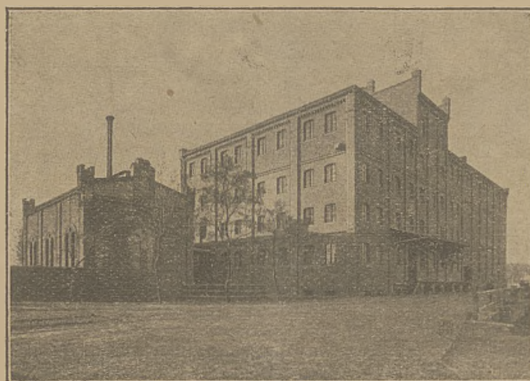
Wszelkie maszyny młyńskie światowej marki „Miag“

PIERWSZORZĘDNE MŁYNY W POLSCE

ZBUDOWANE SĄ PRZEZ

ZAKŁADY SECK'A DREZNO

Maszyny SECK'A gwarantują od 50 lat najwyższą gatunkowość i wydajność mąki

Zieleniec Młyn Hermannmuhlena Tow. Akc. Poznań
Dzienna produkcja 70.000 kg. pszenicy.

WYŁĄCZNE PRZEDSTAWICIELSTWO

Inż. MICHAŁ GRABSKI

BIURO TECHN.-HANDL.

i

Inż. ALFONS KASTENMÜLLER

WARSZAWA, ul. POZNAŃSKA 23. TELEFON 148-98.

Wszelkie maszyny światowej marki „MIAG“.

PRZETARG.

Białostocki Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że w dniu 18 stycznia 1928 roku, o godzinie 12-ej odbędzie się w lokalu Urzędu Wojewódzkiego przetarg ustny poprzedzony konkursem ofert pisemnych na sprzedaż niżej wyszczególnionych nieruchomości państwowych, objętych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII. 1924 r., o sprzedaży niektórych majątków państwowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 118, p. 1076) położonych na terenie Województwa Białostockiego.

L. p.	Nazwa nieruchomości	Powiat	Nazwa najbliższej st. kol. i odległości w kilometrach	Obszar		Ogółem	Budynki		Cena wywoławcza w złotych	Wysokość wadjum w złotych	Do jakiego terminu wydzierż.	Uwagi
				gruntów	wody		ilość	stan				
1	Osada młyńska i młyn „Slepsk"	augustowski	Augustów 8	15 ha 8740 m.²	1 ha 8480 m.²	17 ha 7220 m.	3	zły	12850	1285	31.XII. 1928 (z wyłącz. młyna)	Hipoteka w Suwałkach Ks. Nr.
2	Osada młyńska i młyn Nowe-Korobczyce	grodzieński	Grodno 9	2 ha 7230 m.²	5 ha 1575 m.²	7 ha 8805 m.²	3	średni	32460	3246	31.XII. 1927 r.	Hipoteka w Grodnie ks. Nr. 1348
4	T. zw. „Karczma" w Szypliszkach	suwalski	Trakiszki 7	1 ha 1017 m.²	—	1 ha 1017 m.²	2	zły	5140	514	1.I. 1928 r.	Hipoteka w Suwałkach ks. dóbr Zaboryszki
3	Młyn i osada młyńska w Jatwiesku	wołkowyski	Swisłocz 3	3 ha 3755 m.²	1 ha 3245 m.²	4 ha 7000 m.²	2	średni	11385	1140	1.I. 1928 r.	

Reflektanci winni złożyć w Białostockim Urzędzie Wojewódzkim, z zachowaniem przepisów ustawy stemplowej własnoręcznie podpisane oferty do dnia 17 stycznia 1928 roku, w kopertach zapieczętowanych z napisem: „Oferta na kupno nieruchomości państwowej . . . . (nazwać nieruchomość)".

Oferta winna zawierać:

1) imię i nazwisko, rodzaj zajęcia, oraz dokładny adres oferenta, w razie oferty zbiorowej — notarjalny akt stwierdzający solidarną odpowiedzialność oferentów,

2) ofiarowaną przez oferenta cenę kupna, wyrażoną słowami,

3) zobowiązanie treści następującej:

„ja niżej podpisany (ni) . . . . . . (imię i nazwisko) oświadczam (my), że zapoznałem (liśmy) się z warunkami przetargu, a także z warunkami sprzedaży nieruchomości państwowych i zrzekam (my) się kwestjonowania nieważności aktu licytacyjnego z powodu błędu, omyłki, pokrzywdzenia powyżej połowy wartości, lub z jakiegokolwiek innego powodu, jako gwarancję mojego (naszego) zobowiązania złożyłem (liśmy) wadjum w sumie . . . . złotych, na co kwit załączam (my)".

Kwit kasy skarbowej na złożenie wadjum w wysokości, podanej w niniejszem ogłoszeniu o przetargu.

Do oferty należy, w miarę możności, dołączyć wiarogodne informacje o posiadanych środkach do nabycia nieruchomości.

Komisji przetargowej przysługuje prawo wyłączenia z przetargu poszczególnych objektów.

Bliższych szczegółów co do sprzedawanych nieruchomości, oraz warunków przetargu i sprzedaży, a także zezwolenia na obejrzenie sprzedawanych nieruchomości udziela Urząd Wojewódzki (Wydział Rolnictwa i Weterynarji) w Białymstoku, w godzinach urzędowych.

Warunki przetargu i sprzedaży Urząd Wojewódzki wysyła na żądanie i za opłatą 2-ch złotych w znaczkach stemplowych.

Białystok, dnia 1 grudnia 1927 roku.

URZĄD WOJEWÓDZKI.

Rok X. Warszawa, 15 stycznia 1928 r. Nr. 1

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

WARUNKI PRENUMERATY:	Ogłoszenia przyjmuje	NUMER NASZEGO KONTA w P. K. O.
Dla członków Zw. Mł. Pol. kwart. 4 zł. Dla nie członków „ 6 „	Redakcja „Młynarza Polskiego" Nowy-Świat 70, tel. 277-45	1615

Wszystkim CZŁONKOM Związku Młynarzy Polskich, wszystkim CZYTELNIKOM „Młynarza Polskiego“ oraz wszystkim, którzy NAM SĄ BLISCY i DRODZY SKŁADAMY NOWOROCZNE ŻYCZENIA powodzenia, pomyślności w pracy związkowej i w życiu prywatnem.

Zarząd Główny Związku Młynarzy Polskich
REDAKCJA

Wybory do Sądu Rozjemczego Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków w Warszawie

W związku z ogłoszeniem rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 27/IX.1927 o utworzeniu dla spraw Zakładu ubezpieczenia od wypadków Sądów rozjemczych w Krakowie, Łodzi i w Warszawie **pierwsze wybory do Sądu rozjemczego w Warszawie odbędą się w niedzielę dnia 22 stycznia 1928 r. w biurze Oddziału Zakładu ubezpieczenia od wypadków w Warszawie przy ul. Al. Jerozolimska 4 w godzinach od 10 do 16-tej.**

Sąd rozjemczy jest powołany do rozstrzygania sporów między Zakładem ubezpieczenia od wypadków, a ubezpieczonymi o wynagrodzenie szkody, spowodowanej wypadkiem przy pracy.

W myśl postanowień ustawowych oraz Statutu Zakładu ubezpieczenia od wypadków **Sąd rozjemczy** składa się z przewodniczącego, 4 asesorów i ich zastępców. Przewodniczącego i jego zastępcę, obu z grona sędziów, mianuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej. Dwóch asesorów i ich zastępców powołuje Min. Pr. i Op. Sp. w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu. **Trzeciego asesora i 10-ciu zastępców asesora** wybierają z grona przedsiębiorców posiadacze przedsiębiorstw, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków, a położonych i wykonywanych w okręgu terytorjalnym danego Sądu rozjemczego.

Czwartego asesora i 10-ciu zastępców asesora wybierają ubezpieczeni tych przedsiębiorstw.

Okręg wyborczy dla Sądu rozjemczego w Warszawie stanowią m. st. Warszawa i Województwa: Białostockie, Lubelskie, Poleskie, Warszawskie i Wileńskie.

Wybory do Sądu Rozjemczego Zakł. Ubezp. odbywają się oddzielnie w grupie pracodawców i oddzielnie w grupie ubezpieczonych w sposób odrębny: **pracodawcy** wybierają **bezpośrednio** 11 kandydatów (1 asesora i 10 zastępców), **ubezpieczeni zaś pośrednio,** t. j. wybierają uprzednio t. zw. „męża zaufania", który zwołuje zebranie wyborcze i głosuje na 11 kandydatów większości.

Zakład Ubezpieczenia przesłał zakładom pracy upoważnionym do udziału w wyborach: 1) tekst obwieszczenia, 2) kartę głosowania dla przedsiębiorcy (białą) oraz 3) formularz zawiadomienia o wyborze męża zaufania z grona pracowników przedsiębiorstwa (kolor pomarańczowy).

Przepisy wyborcze do Sądu Rozjemczego Zakł. Ubezp. niezależnie od uprawnień, przysługujących pracodawcy i dotyczących wyboru asesora i zastępców z grupy pracodawców, nakładają na pracodaw-

ców **obowiązek** współdziałania przy wyborze asesora i zastępców w grupie ubezpieczonych.

Współdziałanie to polega na:

1) w powiadamianiu pracowników o wyborach, 2) zwołaniu zebrania dla wyboru męża zaufania, 3) po dokonaniu wyboru męża zaufania przez zebranie, przedsiębiorca winien poświadczyć na formularzu zawiadomienia, że wybrany jest pracownikiem przedsiębiorstwa.

Wybrany „mąż zaufania" przesyła sam formularz zawiadomienia zakładowi ubezpieczenia i otrzymuje wzamian kartę głosowania (kol. zielonego). Po otrzymaniu karty głosowania mąż zaufania zwołuje jeszcze raz zebranie uprawnionych do głosowania pracowników przedsiębiorstwa, na którem zostaje wybranych 11 kandydatów (1 asesor i 10 zastępców) z grona ubezpieczonych prostą większością głosów. Nazwiska kandydatów większości mąż zaufania wypisuje w karcie głosowania i po poświadczeniu przez 2-ch uczestników zebrania przesyła zakładowi Ubezpieczenia przed dniem 22 stycznia r. bież. lub składa osobiście w dniu wyborów.

Wybory **w grupie pracodawców odbywają się** w sposób prosty. Na przesłanej przez Zakład karcie głosowania (kolor biały) przedsiębiorca lub jego zastępca wpisuje nazwiska 11 kandydatów.

Ponieważ asesorowie Sądu rozjemczego lub ich zastępcy, mieszkający poza Warszawą, mogliby przez niestawienie się na rozprawie uniemożliwiać powołanie innego zastępcy i odbycie rozprawy — coby było połączone z niekorzyścią dla ubezpieczonych i z wydatkami dla zakładu — przeto jest rzeczą wskazaną i pożądaną, tak w interesie ubezpieczonych, jak i w interesie zakładu, aby asesorami i zastępcami asesorów zostały wybrane osoby, **zamieszkałe stale w Warszawie.**

W myśl powyższego na wspólnej konferencji przedstawicieli przemysłu, handlu, rolnictwa i rzemiosł w Warszawie ustalono listę kandydatów i zalecamy swym członkom w celu nie rozstrzelania głosów wpisanie nazwisk tych kandydatów na kartkach głosowania dla przedsiębiorców (karty białe).

Lista kandydatów do Sądu Rozjemczego Zakł. Ubezp. od wypadków w Warszawie:

1) **Bagniewski Piotr** (przedst. Związku Ziemian, wł. majątku w pow. warszaw.), zamieszk. Czackiego 19, Warszawa, lat 42.

2) **Froelich Władysław** (przedstaw. Zw. Ziemian wł. maj. Śleszyn w Kutnowskim), zam. w Warszawie, ul. Szpitalna 5, lat 50.

3) **Gliksberg Henryk** (przedstaw. Centrali i Związku Kupców, współwł. dom. handlowego). Warszawa, ul. Długa 46, lat 42.

4) **Iłłakowicz Witold,** Warszawa, Kredytowa 16, lat 50 (przedst. Zw. Ziemian, właść. Gorzelni Puławskiej).

5) **Jenike Karol,** Warszawa, Jerozolimska 20, lat 52 (przest. Polsk. Zw. Przemysł. Metalowych, współwłaściciel firmy „B-cia Jenike").

6) **Karpiński Henryk,** Warszawa, Smolna 17 lat 51 (przedst. Zw. Zaw. Papierni Polskich, Dyrektor Zarządz. S. A. Pabjanickiej fabryki papieru „O. Saenger" oraz fabryki celulozy we Włocławku).

7) **Krafft Tadeusz,** Warszawa, Grzybowska 43, lat 35 (przedst. Stow. Kup. Pol. oraz Zw. Przem. Konfekc., dyr. Zarządz. S. A. „T. A. Krafft i S-ka".

8) **Krygier Benedykt,** Warszawa, Hortensja 6, lat 36 (przedstawiciel Rady Naczelnej Związków Drzewnych, wł. Domu Handlowego „B. Krygier").

9) **Milewski Aleksander,** Warszawa-Praga, Mała 3, lat 40 (przedstawiciel Zw. Rzemieśln. Chrześcjan, właściciel warsztatu ślusarskiego).

10) **Polkowski Wacław,** Warszawa, Marszałkowska 68, lat 50 (przedst. Polsk. Zw. Przem. Budowl. Inżynier, Dyr. i czł. Zarządu Sp. z o. o. „Żelazo-Beton").

11) **Żórawski Władysław,** Warszawa, Szopena 15, lat 58 (przedstaw. Związku Cukrowni b. Król. Polsk., dyr. Zarządz. Cukrowni „Cielec", „Ciechanów", i „Krasiniec".

Uwaga: Zamieszczone w nawiasach personalja kandydatów zostały podane dla wiadomości jedynie głosujących. Umieszczanie ich w kartach głosowania (karty białe) **jest zbędne.**

Nie podajemy listy pracowników, gdyż jak dotychczas listy takiej nie sformowano.

W dniu 7/I r. b. w lokalu Warsz. Rady Okr. Prac. Umysł. odbyło się zebranie mężów zaufania poszczególnych zakładów przemysłowych na którem jednak wyboru 1 asesora i 10 zastępców nie dokonano.

Zebrani natomiast upoważnili Prezydjum Rady łącznie z dokooptowanymi mężami zaufania do nawiązania kontaktu z centralami roboczemi w sprawie wspólnej listy.

Zebrani apelują do wszystkich mężów zaufania, aby w sprawach wyborów do Sądu Rozjemczego komunikowali się z Warszawską Radą Okręgową (Sienna 16, tel. 310-74).

Dla wyjaśnienia przypominamy, że w/g. obowiązujących przepisów wyborczych do Sądu Rozjemczego Zakł. Ubezp. od wypadków „z pomiędzy wszystkich kandydatów, którzy otrzymali głosy, wybrany jest asesorem ten, na którego padła względnie największa liczba głosów, ci zaś, którzy po nim największą liczbę głosów otrzymali i to w porządku, odpowiadającym otrzymanej liczbie głosów, sprawować mają urząd asesorów zastępców". Jeżeli zatem większość przedsiębiorstw odda głosy na wymienionych powyżej kandydatów, można mieć nadzieję, że wszyscy ci kandydaci zostaną wybrani.

Karty głosowania można oddać albo w zamkniętej kopercie osobiście w dniu wyborów, albo przesłać je pocztą przed dniem wyborów. Karty głosowania przedsiębiorców (białe) winny być zaopatrzone własnoręcznym podpisem przedsiębiorcy, względnie pełnomocnika. Karty kreślone są nieważne.

Karty wyborcze wysłane pocztą po dniu wyborów, lub też karty, które nadejdą po upływie 3 dni od dnia wyborów, oraz karty z przekreśleniami i poprawkami, lub niepodpisane przez przedsiębiorstwo — będą unieważnione.

Nieważne są również nadesłane przez Zakład karty głosowania, nieopatrzone pieczątką Zakładu i numerem katastru. W razie otrzymania takich kart lub w razie zniszczenia, albo zagubienia karty, należy żądać wydania duplikatu.

Prawo do udziału w głosowaniu mają przedsiębiorcy przedsiębiorstw, które zostały zgłoszone do Zakładu ubezpieczenia od wypadków przed dniem 27 września 1927 r.

Dział Prawno-Informacyjny

KALENDARZYK PODATKOWY NA MIESIĄC STYCZEŃ 1928 R.

Przypominamy, że w miesiącu styczniu r. b. przypadają do zapłacenia następujące podatki bezpośrednie:

Podatek przemysłowy. Podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w m. grudniu 1927 r. dla przedsiębiorstw, obowiązanych do wpłat miesięcznych, płatny jest do dn. 15 stycznia 1928 r., a w terminie ulgowym do dnia 29 stycznia.

Zaliczka za kwartał IV na podatek przemysłowy od obrotu dla przedsiębiorstw, płacących kwartalnie, płatna jest do dnia 15 stycznia 1928 r., w terminie ulgowym do dnia 29 stycznia.

Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia.

Świadectwa przemysłowe. Termin wykupu świadectw przemysłowych skończył się z dniem 31 grudnia ub. r. Kategorję świadectwa określa sam płatnik. Składać zeznania o obrocie za rok ubiegły.

Podatek majątkowy. Dnia 15 stycznia 1928 r. przypada termin płatności drugiej raty podatku majątkowego.

Nadto płatne są zaległości, oraz kwoty odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w m. styczniu.

O NOWEJ USTAWIE WETERYNARYJNEJ.

Z dniem 1-go stycznia 1928 roku zaczęła obowiązywać w całej Rzeczypospolitej nowa ustawa weterynaryjna. Ustawa ta ma wielkie znaczenie dla rolników i wogóle dla wszystkich posiadaczy zwierząt, podajemy więc poniżej wyszczególniony w nowej ustawie wykaz chorób inwentarza, po zjawieniu się których każdy właściciel jest obowiązany do natychmiastowego zameldowania o nich w starostwie, lub najbliższym posterunku policyjnym.

Zameldowaniu podlegają następujące choroby lub objawy, które mogą być uważane za pierwsze oznaki choroby.

Księgosusz bydła — wysoka gorączka, wypływ z pyska, zaczerwienienie wszystkich błon śluzowych, stękanie, zaburzenia w trawieniu.

Zaraza płucna bydła — duża gorączka, suchy, bolesny kaszel, utrudniony oddech, krowa rozstawia szeroko przednie nogi, rozdyma nozdrza, stęka.

Pryszczyca — gorączka do 40°, z pyska ciągnie się ślina, w pysku i na języku pęcherze, które następnie pękają, pozostawiając ranki. Na strzykach i racicach zjawiają się również pęcherze i ranki.

U owiec — zjawiają się pryszcze tylko pomiędzy racicami; u świń — pryszcze na ryju i między racicami. Choroba ta pada na ludzi.

Szelestnica — podlega jej bydło i trzoda, objawy: gorączka i bolesne obrzęki (szeleszczące) na ciele.

Zaraza dziczyzny (Bollingera) — gorączka, kaszel, ciężki oddech, rozstrój trawienia i obrzęki na różnych miejscach ciała; śmierć następuje szybko; podlegają też konie, trzoda chlewna i drób.

Gruźlica bydła — może być jawna gruźlica płuc, wymion, kiszek, rodnicy. Zwierzę kaszle, chudnie, czasem gorączkuje, twarde guzy w okolicy głowy i na wymieniu, biegunka, częsty popęd płciowy. Przebieg choroby przewlekły.

Nosacizna koni — wyciek ropny z nozdrzy, gruczoły podszczękowe twarde, niebolesne, chłodne i nieruchome, kaszel, wychudzenie, na zadnich nogach bywają owrzodzenia. Podlegają chorobie osły, muły i ludzie. Choroba jest śmiertelna.

Ospa owcza — gorączka, ropienie oczu, na ciele tworzą się pęcherze, później wrzodziki.

Zaraza stadnicza koni — trwały i podnieocny popęd płciowy, wypływ z pochwy, obrzmienie sromu; talerzowate, twarde i niebolesne obrzęki na ciele, osłabienie zadu.

Otręt koni i bydła — obrzęk warg sromnych, wypływy z organów rodnych, porzucanie.

Świerzb koni i owiec — guziczki na skórze wielkości łebka szpilki, strupy, zgrubienie i pofałdowanie skóry, silne swędzenie.

Wścieklizna — chorobie tej podlegają wszystkie zwierzęta. Objawy u konia: swędzenie miejsca ukąszonego, lękliwość, koń gryzie drabiny, rzuca się na zwierzęta, kąsa siebie. U bydła: zwierzę ryczy, wydyma się i ślini, rzuca się na inne zwierzęta; potem występuje bezwład zadu. U psa i kota: niepokój, zwierzęta chowają się po kątach, głos się zmienia, gryzą drzewo i szkło, rzucają się na zwierzęta i na ludzi.

Pomór i zaraza świń — biegunka, wychudzenie, chwiejny chód, suchy, bolesny kaszel, ciężki oddech, zaropiałe oczy, brak apetytu, gorączka.

Różyca świń — brunatno-czerwone plamy na głowie, uszach i brzuchu.

Cholera i pomór kur — ptaki siedzą nastroszone, z dziobu wycieka ślina, nie jedzą, mają biegunkę, grzebień sinieje.

Właściciele zwierząt niezależnie od zameldowania o zjawieniu się choroby, obowiązani są zwierzęta chore i podejrzane odosobnić zupełnie w innym budynku, nie wyprowadzać ich poza obręb swego gospodarstwa, zabronić dostępu do miejsca postoju tych zwierząt osobom postronnym, a zwierzęta padłe i zabite przechować w miejscach odosobnionych z zachowaniem wszelkich ostrożności.

Za niewykonywanie wskazanych zarządzeń, ustawa przewiduje poważne kary.

ODRODZENIE ŁOWIECTWA W POLSCE.

W dniu 18 listopada r. ub. Rada Ministrów uchwaliła nowe prawo łowieckie. W dniu 3 grudnia p. Prezydent Rzeczypospolitej podpisał rozporządzenie o powyższem prawie. (Dziennik Ust. Nr. 110 z 14 grudnia 1927 r. poz. 934).

Nowa ustawa jest nawskroś nowoczesna i w uwzględnieniu postulatów ochrony przyrody wprowadza sprawiedliwe, lecz niezmiernie surowe przepisy karne za wykroczenia przeciw prawu łowieckiemu.

Organizacja łowiectwa oparta została na uznaniu 100 ha za najmniejszą jednostkę terenu łowieckiego, na którym można prowadzić racjonalną gospodarkę łowiecką i okres 6 letni — za minimalną

jednostkę czasu, niezbędnego do zaprowadzenia takiej gospodarki.

Ograniczenia jakie mają być wprowadzone przy wydawaniu kart łowieckich (art. 28 — 29) zmniejszy niewątpliwie nadmierną ilość myśliwych.

Ustawa szczegółowo i drobiazgowo zajmuje się ochroną polowania. Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą, lub innemi narzędziami po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy prawo polowania.

Corocznie w grudniu wojewodowie ogłaszać będą w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

Niezmiernie ważną sprawą jest unormowanie przez nowe prawo łowieckie wynagrodzenia szkód łowieckich.

Doniosłym krokiem ku odrodzeniu polskiego łowiectwa są sprawiedliwe i surowe postanowienia karne. Grzywny przewidziane są od 50 złotych do 5000 złotych, oraz areszt od 4 tygodni do 6 miesięcy. Za nielegalny handel zwierzyną również grozi kara grzywny do pięciuset złotych lub aresztu do 6 tygodni, nadto zwierzyna lub świeże jej skóry ulegają konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Do orzekania o czynach karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu (z wyjątkiem zabicia żubra, łosia, bobra i kozicy) powołany jest starosta.

Kary będą zatem administracyjne, niezwłoczne, doraźne.

Nowe prawo łowieckie oparte na mądrych i sprawiedliwych zasadach i wróżyć winno po czasach chaosu prawnego i rozwielmożnionego kłusownictwa, rozkwit naszych zwierzostanów.

DALSZY ZAKAZ PRZYWOZU PSZENICY ORAZ MĄKI PSZENNEJ.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 21 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 1002) został ustanowiony zakaz przywozu do Polski pszenicy i mąki pszennej, do dnia 29 lutego 1928 roku włącznie.

W drugiej części art. 1-go rozporządzenia, ustanawiającego zakaz została zamieszczona klauzula, na podstawie której Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu będzie **miał prawo zwolnić od powyższego zakazu pewne ilości pszenicy oraz mąki.** Zastrzeżenie to ma duże znaczenie zarówno dla konsumentów mąki pszennej, **jak i dla młynów, które niewątpliwie rozpoczną starania o import pszenicy zagranicznej, o ile będzie ona kalkulowała się taniej od pszenicy krajowej.**

Zakaz przywozu pszenicy i mąki pszennej był w ubiegłym roku ustanawiany po raz trzeci. Pierwszy raz zakaz, ogłoszony w połowie czerwca r. ubiegłego, obowiązywał do dnia 31 sierpnia r. ub. i należy stwierdzić, że w dużym stopniu przyczynił się do uregulowania nieuzasadnionego importu do Polski produktów spożywczych. Drugi zakaz wydany w listopadzie obowiązywał do 31 grudnia. Zakaz obecny jest dwumiesięczny, zapewne jednak będzie przedłużony.

ZEZWOLENIE NA PRZYWÓZ 2000 WAGONÓW PSZENICY I MĄKI PSZENNEJ Z WĘGIER.

Jak podaje „Kurjer Polski" w Nr. 5 Rząd Polski zezwolił na przywóz 2000 wagonów pszenicy i mąki pszennej z Węgier, ponieważ wskutek przedłużenia zakazu przywozu tych produktów do Polski do 29 lutego r. b. rząd węgierski groził wypowiedzeniem konwencji handlowej z Polską i bojkotem polskiego wywozu na Węgry.

WYWÓZ OTRĄB A REGULACJA CEN.

W związku z przyznanym młynom kontyngentem na bezcłowy wywóz z Polski otrąb żytnich i pszennych, ministerjum rolnictwa rozesłało okólnik z datą 9 grudnia dotyczący regulacji ceny otrąb w kraju na okres eksportu ze względu na interesy rolnictwa.

Jak wiadomo, młyny, które biorą udział w kontyngencie, złożyły zobowiązania, że w okresie trwania kontyngentu będą między innemi warunkami również sprzedawały rolnikom pozostałe otręby żytnie i pszenne po cenach, które nie przekroczą 62.5% każdorazowej ceny żyta.

Komunikując o powyższem, ministerjum rolnictwa prosi o specjalne zwrócenie uwagi na stopień zaofiarowania otrąb żytnich i pszennych na rynku krajowym, gdyby zaś do rąk konsumentów dostały się pisemne dowody, że dany młyn handlowy, korzystający z bezcłowego wywozu otrąb zagranicę, **odmawia sprzedaży powyższego artykułu po cenach unormowanych,** jak wyżej, minister prosi o przesłanie powyższych dowodów celem wszczęcia przeciwko winnym odpowiedniej akcji represyjnej, polegającej między innemi — jak to wypływa z okólnika — na natychmiastowym wstrzymaniu młynarzowi pozwolenia na bezcłowy wywóz otrąb.

CŁA MAKSYMALNE.

Rozporządzenie z dn. 11 sierpnia 1927 r. wprowadza w życie cła maksymalne 26 b. m. w stosunku do towarów, pochodzących z państw, które nie posiadają uregulowanych stosunków konwencyjnych z Polską, stosują szczególne utrudnienia dla importu towarów polskich, lub też specjalnemi zarządzeniami lub premjami popierają swój eksport do obszaru celnego polskiego. Zarządzenie to nie posiada charakteru bojowego, lecz stosowane będzie, jako zasada w systemie celnym Polski. Wobec tego jednak, iż z jednej strony podjęto z interesowanemi państwami wymianę zdań w sprawie unormowania wzajemnych stosunków handlowych, z drugiej zaś okazało się niemożliwe w tak krótkim czasie całkowite wyjaśnienie sytuacji co do wzajemnego niestosowania taryfy maksymalnej z niektóremi państwami pozaeuropejskiemi, rząd polski, powodowany chęcią podkreślenia swych tendencji największego ułatwienia międzynarodowej wymiany towarowej — postanowił odroczyć wprowadzenie w życie ceł maksymalnych do 1 lutego 1928 r.

ROZPORZĄDZENIE O UREGULOWANIU WYPIEKU CHLEBA.

W Nr. 1 Dziennika Ustaw r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dn. 20 grudnia 1927 r., wydane w porozumieniu z ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa o **uregulowaniu wypieku chleba pszenno-żytniego.** W myśl rozporządzenia, które wchodzi w życie z dniem 18 stycznia r. bież. zakazany jest wypiek na sprzedaż chleba pszenno-żytniego z ciasta innego, jak tylko z ciasta, zawierającego 25 części mąki pszennej pięćdziesiątprocentowego przemiału

oraz 75 części mąki żytniej, pochodzącej z 65% przemiału. Zakazany jest dalej wypiek na sprzedaż chleba pszenno-żytniego w bochenkach innych, aniżeli o wadze pełnych kilogramów, to znaczy waga bochenków tego chleba powinna wynosić jeden kilogram, 2 kilogramy i t. d.

Przekroczenie przepisów rozporządzenia karane jest w myśl przepisów Rozporządzenia Prezydenta z dn. 31/8/1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

CZĘŚCIOWA ZMIANA USTAWY O UBEZPIECZENIU OD WYPADKÓW.

Na mocy rozporządzenia Prezydenta (Dz. Ustaw Nr. 106 z dn. 2 grudnia 1927 r. poz. 910) obowiązująca na terenie b. zaboru rosyjskiego oraz austrjackiego ustawa o ubezpieczeniu robotników od wypadków ulega zmianie przez wprowadzenie przepisów następujących:

Minister Pracy i Opieki Społecznej **ma prawo rozwiązać Zarząd** Zakładu Ubezpieczenia i **tymczasowo** powierzyć sprawowanie wszystkich jego czynności delegatowi Rządu. Jako organ doradczy delegata Rządu Minister pracy powołuje Radę Tymczasową.

Rada Tymczasowa składać się będzie z 12 członków, powołanych: z 4 członków z pośród osób teoretycznie i praktycznie obeznanych z ubezpieczeniami społecznemi, 4 członków z pośród przedstawicieli związków zawodowych pracowników i 4 członków z przedstawicieli organizacyj pracodawców. Do czynności Rady Tymczasowej należy wydawanie opinji we wszystkich sprawach przekazanych Zarządowi Zakładu.

Uchwały zapadają większością głosów. Delegat Rządu zwołuje Radę Tymczasową, przewodniczy jej, oraz ustala szczegółowy regulamin, który zatwierdza Minister Pracy.

Delegat Rządu przeprowadzi w czasie wyznaczonym przez Ministra Pracy wybory do Zarządu Zakładu Ubezpieczenia.

Ubezpieczenie pracowników umysłowych

(Dz. Ust. Nr. 106 z dn. 2 grudnia 1927 r., poz. 911 i Rozp. Wykonawczego z dn. 22/XII-27 r. Dz. Ust. Nr. 118, poz. 1016).

Rozporządzenie o ubezpieczeniu pracowników umysłowych normuje ubezpieczenie:

1) na wypadek braku pracy,

2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu,

3) na starość,

4) na wypadek śmierci.

Za pracowników umysłowych uważa się:

1) osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, jak to: zarządców i kierowników wszelkich przedsiębiorstw i zakładów, gospodarstw rolnych i leśnych lub połączonych z niemi przedsiębiorstw, inżynierów, techników, konstruktorów, sztygarów, kontrolerów, oficjalistów rolnych i leśnych, majstrów lub równorzędnych z nimi pracowników, którzy kierują technicznie pracą w zakładzie lub jego oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni i t. p.

2) osoby, uprawiające sztuki wyzwolone jak malarze, rzeźbiarze, śpiewacy, muzycy i t. p.,

3) artystyczny personel teatrów, orkiestr, wytwórni filmowych, stacji nadawczych i t. p.;

4) dziennikarzy;

5) personel lekarski, dentystyczny, weterynaryjny;

6) osoby, spełniające czynności biurowe i kancelaryjne, oraz czynności rachunkowe, rysunkowe i kalkulacyjne;

7) telefonistów i telegrafistów;

8) farmaceutów, drogistów, kasjerów, dysponentów, sprzedawców podróżujących, akwizytorów;

9) sprzedawców i ekspedjentów sklepowych i księgarskich, o ile ukończyli sześć klas szkoły średniej ogólno-kształcącej lub prywatnej z prawami szkół państwowych;

10) nauczycieli i wychowawców;

11) kapitanów, oficerów pokładowych i maszynowych, zarządców i asystentów zarządu polskich statków morskich lub rzecznych, jako też osoby, spełniające czynności, połączone z zajmowaniem równorzędnego lub wyższego stanowiska.

Artykuł 4 rozporządzenia nadaje moc Ministrowi Pracy i Op. Sp. rozszerzenia w porozumieniu z interesowanymi ministrami ubezpieczenia na inne kategorje pracowników, których czynności uzasadniałyby zaliczenie do pracowników umysłowych:

Zwolnione od obowiązku ubezpieczenia są:

1) osoby, niezdolne do wykonywania swego zawodu.

Za niezdolnego do wykonywania swego zawodu uważa się pracownika, którego zdolność do wykonywania zawodu wskutek ułomności cielesnej lub umysłowej względnie wskutek upadku sił fizycznych lub umysłowych obniżyła się poniżej 50% zdolności zdrowych fizycznie i umysłowo, o podobnem uzdolnieniu zawodowem.

2) osoby, otrzymujące zaopatrzenie (pensje, renty, emerytury i t. p.) co najmniej w wysokości 40%;

3) osoby, których czynności, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia, stanowią zajęcie uboczne, przynoszące dochód niższy, niż inne stałe czynności zarobkowe, nie uzasadniające obowiązku ubezpieczenia;

4) etatowi funkcjonarjusze państwowi;

5) pracownicy Banków państwowych, jeśli przysługuje im prawo do uposażenia emerytalnego;

6) pracownicy związków komunalnych oraz ich przedsiębiorstw i zakładów, o ile mają zapewnione prawo do uposażenia emerytalnego;

7) duchowni, zakonnicy i zakonnice oraz osoby należące do zgromadzeń i Stow. religijnych;

8) cudzoziemcy—pracownicy przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych państw obcych i międzynarodowych Komisyj;

9) uczniowie szkół średnich ogólnokształcących w czasie studjów w tych zakładach.

10) pracownicy przedsiębiorstw scenicznych lub orkiestralnych, nie mających stałej siedziby.

Na własne żądanie mogą być zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia:

1) Studenci; 2) aplikanci adwokaccy i kandydaci notarjalni; 3) lekarze i weterynarze; 4) zatrudnieni u techników cywilnych, mających prawo samodzielnego prowadzenia robót (inżynierów, architektów i mierniczych), kandydaci do tego zawodu; 5) pochodzący z wyboru członkowie organów osób prawnych; 6) duchowni; 7) rodzice (teść, teściowa), dziadkowie i małżonek(ka) pracodawcy, pracownicy zaś pozostający do pracodawcy w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linji zstępnej albo w stosunku pasierbów, dzieci pasierbów, małżonków pasierbów pod warunkiem że żyją z pracodawcą we wspólnem gospodarstwie domowem.

Uskutecznianie zgłoszeń i opłata składek ubezpieczeniowych.

Pierwsze zgłoszenia do ubezpieczenia na obszarze m. st. Warszawy i województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego, wileńskiego i nowogródzkiego — **winny być dokonane do dnia 20 stycznia 1928 r. za pośrednictwem Kas Chorych, właściwych dla poszczególnych pracowników, na formularzach Nr. 1 z kopją, przeznaczoną dla Kasy Chorych.**

W razie nieuskutecznienia zgłoszeń przez pracodawcę w przepisanym terminie, Kasa Chorych uskutecznia zgłoszenie z urzędu na żądanie właściwego zakładu ubezpieczeniowego.

Składki płatne są (art. 106) za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym pracownik podlega obowiązkowi ubezpieczenia z dołu w ciągu pierwszych dziesięciu dni następnego miesiąca kalendarzowego. Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, od wezwania płatniczego zakładu, od prawomocności odpowiednich zarządzeń zakładu.

Pracodawca obowiązany jest przysyłać w tym samym terminie wykazy osób, zatrudnionych w poprzednim miesiącu kalendarzowym i podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, oraz obliczenie należnych składek.

W tymże również terminie obowiązany jest pracodawca zawiadamiać zakład o wszelkich zmianach, jakie zasły w stosunkach służbowych jego pracowników w ciągu miesiąca ubiegłego, oraz o tych zmianach w ich stosunkach rodzinnych, o których został powiadomiony.

Ubezpieczony ma prawo dokonywania zgłoszeń niezależnie od takowegoż obowiązku pracodawcy.

Listy płacy należy przechowywać w ciągu lat 5-ciu.

Wysokość składek ubezpieczeniowych.

A) **Wysokość składki na pokrycie świadczeń (art. 102), spowodowanych brakiem pracy, wynosi na przeciąg pierwszych pięciu lat 2% podstawowej w odpowiedniej grupie zarobkowej,** przyczem nie uwzględnia się kwot do 5 groszy włącznie, kwoty zaś ponad 5 groszy zaokrągla się w górę do najbliższej dziesiątki.

Świadczenia na wypadek braku pracy obejmują: (art. 15):

1) Zasiłek w razie braku pracy,

2) opłata składek za ubezpieczenie na wypadek choroby ubezpieczonego, pozostającego bez pracy,

3) zapomoga na podróż.

Fundusze na pokrycie świadczeń na wypadek braku pracy **stanowią fundusze oddzielne i jako takie — mają być administrowane oddzielnie od innych funduszów Zakładu Ubezpieczeń Umysłowych.**

B) **Wysokość składki na pokrycie świadczeń emerytalnych** (art. 15 lit. B) a więc:

1) renty inwalidzkiej,

2) renty starczej;

3) pomocy leczniczej dla ubezpieczonego;

4) renty wdowiej lub renty wdowca;

5) renty sierocej;

6) jednorazowej odprawy dla ubezpieczonego lub dla wdowy (wdowca) względnie dla sierot dla rodziców ubezpieczonego

wynosi na przeciąg pierwszych 5 lat — 8% **płacy podstawowej** w odpowiedniej grupie zarobkowej.

Jaką część składki opłaca pracodawca i pracownik.

Za ubezpieczonego, nie otrzymującego żadnego wynagrodzenia lub otrzymującego **nie wyższego** niż sześćdziesiąt złotych miesięcznie albo tylko utrzymanie składkę ubezpieczeniową na świadczenia **pod A i B opłaca pracodawca w całości z własnych funduszów.**

W innych wypadkach składkę dzieli się między pracodawcę i ubezpieczonego w następujący sposób:

1) gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie w granicach ponad 60 do 400 złotych miesięcznie, **pracodawca płaci** $^3/_5$ (trzy piąte), **zaś pracownik** $^2/_5$ (dwie piąte) **składki,** przypadającej w danej grupie zarobkowej A. i B.

2) gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie ponad 400 zł. do 800 zł. miesięcznie, pracodawca i ubezpieczony **płacą po połowie składki,** przypadającej w danej grupie zarobkowej A. i B.

3) gdy pracownik otrzymuje wynagrodzenie ponad 800 zł. miesięcznie, **pracodawca płaci** $^2/_5$ (dwie piąte), **pracownik zaś** $^3/_5$ (trzy piąte) **składki w obu grupach A i B.**

Część składki, przypadająca na obowiązkowo ubezpieczonego potrąca pracodawca przy wypłacie wynagrodzenia należnego ubezpieczonemu w myśl umowy za odnośny okres płatniczy.

(C. d. n.).

Kronika

EKSPORT TRZODY DO CZECHOSŁOWACJI.

Zbyt trzody i bydła z Polski zdobył sobie już zapewniony i utrwalony rynek w wielu państwach zagranicznych, a w szczególności na rynku czechosłowackim. Polska w ciągu 3 kwartałów roku ubiegłego wywiozła do Czechosłowacji 247.736 sztuk bydła i trzody chlewnej wartości 182.514 tysięcy koron czeskich, zachowując swoje dominujące znaczenie w imporcie. Udział Polski wynosi przeszło połowę ogólnej ilości przywiezionych sztuk do Czechosłowacji.

ZBIORY GŁÓWNYCH ZBÓŻ W POLSCE W R. 1927.

Główny Urząd Statystyczny podaje do wiadomości, (Monitor Polski z dn. 16/XII Nr. 287) że według ostatecznych obliczeń zbiory głównych zbóż w r. 1927 w Polsce przedstawiają się następująco:

Przeciętna wydajność z ha w kwintalach równających się 100 kg. wynosi:

pszenicy — 13,0, żyta — 11,6, jęczmienia — 13,2, owsa — 13,0.

Ogólny zbiór wymienionych ziemiopłodów wynosi:

pszenicy	14,759,000 kwintali
żyta	56,884,000 kwintali
jęczmienia	16,342,000 kwintali
owsa	33,900,000 kwintali

Liczby powyższe są mniejsze od podawanych poprzednio prowizorycznych obliczeń, ponieważ dopiero w czasie młocki można było zorjentować się dokładnie co do wydajności zbóż, a jednocześnie zostały uwzględnione przy obliczeniach zniszczenia, spowodowane przez powodzie.

W porównaniu z rokiem poprzednim 1925/26 zbiór roku 1926/27 stanowi:

pszenicy — 115,2%, żyta — 113,5% jęczmienia 105,1%, owsa — 111,2%,

a w stosunku do przeciętnych przedwojennych zbiorów za okres 1909 — 1913, tegoroczny zbiór stanowi:

pszenicy — 87,9%, żyta — 97,6%, jęczmienia 109,8%, owsa — 120,5%.

REZERWY ZBOŻOWE W WARSZAWIE.

W związku z interwencją rządową w tworzeniu rezerw zbożowych, aby w ten sposób zapobiec zwyżce cen mąki i zboża, Miejskie Zakłady Zaopatrywania Warszawy otrzymały I-ą ratę 400,000 zł. na zakup mąki i zboża. Z sumy tej $^{2}/_{3}$ przeznacza się na stałą rezerwę zbożową i jedną trzecią część na zakup mąki. Stan magazynów miejskich przedstawia się następująco: zboże — 820 ton, mąka — 115 ton.

ZASTÓJ W MŁYNACH WARSZAWSKICH. WYDALENIE 100 ROBOTNIKÓW Z „MŁYNA AKCYJNEGO NA PRADZE".

Nie mogąc wytrzymać konkurencji z premjowanym przez rząd niemiecki wwozem kaszy, największy w Polsce kaszany „Młyn akcyjny na Pradze" (firma Bankiera) wydalił 100 robotników.

Wogóle młyny w Polsce przechodzą obecnie ciężki kryzys: z 9 młynów żytnich w Warszawie, idzie tylko 1.

Jedną z przyczyn tego ograniczenia produkcji jest normalizacja przemiału mąki żytniej, gdyż 65 proc. mąka jest zbyt niskiego gatunku i przez to niechętnie ją spożywają, natomiast ludność zaczęła chętniej nabywać przywożoną z zagranicy mąkę pszenną, przeważnie amerykańską.

Na prowincji młyny żytnie wskutek słabej kontroli, wypuszczają mąkę lepszego gatunku i dlatego produkcja tych młynów nie spada. Również mąka prowincjonalna jest chętnie spożywana w Warszawie.

WYPRAWIANIE LNU.

Dotychczas, jak wiadomo, do wyprawiania lnu niezbędne było używanie wody, bez której nie mogło odbywać się moczenie i roszenie go. Oczywiście, że odgrywała tu znaczną rolę jakość wody i jej temperatura.

Otóż p. Cousinne, jak podaje „Journal d'Agriculture Pratique" Nr. 40, stosuje we Francji nowy sposób, używając wynaleziony przez siebie pewien ferment, działający bardzo silnie na rozkład związków pektynowych, co się otrzymuje przez oddzielenie włókna od wewnętrznej części łodygi.

W tym celu wiązki lnu ustawiane są w dużych zbiornikach z drzewa lub z cementu, mieszczących m. w. po 900 kg. lnu. Len umieszczony jest na dziurkowanem dnie, tak, że płyn z fermentem przenika od dołu. Zależnie od gatunku lnu i twardości łodyg przebieg wyprawiania trwa tylko od 48 do 70 godzin. Przy operowaniu 8 zbiornikami można wyprawiać do 14.000 kg. lnu tygodniowo. To właśnie skrócenie czasu wyprawiania i zbyteczność posługiwania się wodą bieżącą stanowią główne zalety powyższego sposobu.

WYWÓZ LNU POLSKIEGO.

Polska pod względem produkcji lnu zajmuje 2-e miejsce w świecie. Pomimo tego, dotychczas eksport nasz w tej dziedzinie jest tak mało uregulowany, że za granicą polski len, jako taki, mało jest znany. Przyczyną tego jest fakt, że len nasz wskutek tradycyjnego ciążenia wywożony jest przeważnie do Rygi, gdzie znajdują się przedstawicielstwa firm irlandzkich i innych, sortujących odpowiednio polski len i wysyłających go dalej na rynki światowe. W wyniku tego rodzaju sprzedaży, otrzymujemy ceny nizkie, nie przekraczające 40 funt. ang. za tonę, podczas, gdy normalna cena za dobry len sięga 120-u. Powodem zaś tego, niejako zmonopolizowanego wywozu naszego lnu przez Rygę, jest przedewszystkiem to, że nie poddajemy go odpowiedniemu sortowaniu w kraju, wyprawa zaś słomy jest bardzo mierna, skutkiem czego pozostaje dużo odpadków. Fachowcy stwierdzają, że dla uregulowania tych spraw konieczne jest stworzenie centralnej instytucji, któraby objęła całkowity skup włókna, a może nawet słomy lnianej, posiadałaby rejonowe składnice, międlarnie i t. d. Dowiadujemy się, że w obecnym czasie tak państwowy Instytut eksportowy, jak również ministerjum rolnictwa, poświęcają dużo uwagi temu zagadnieniu.

CIĄGNIENIE WYGRANYCH 5% PREMJOWEJ POŻYCZKI DOLAROWEJ II SERJI.

Dnia 2 stycznia bież. roku o godz. 10 zrana, w mniejszej sali konferencyjnej ministerjum skarbu, odbyło się ciągnienie wygranych 5-procentowej premjowej pożyczki dolarowej. Za stołem prezydjalnym zasiedli pp.: przewodniczący — wice-dyrektor urzędu pożyczek państwowych, Witold Szczelik, przedstawiciel tegoż urzędu — Antoni Strzemiński, przedstawiciele miasta pp.: Kłyszewski i Rąbalski, rejent p. Szymański, protokółował p. Jan Gniewiński. Nie odbyło się, jak zwykle, bez sprawdzenia przez kilku posiadaczów dolarówek, że ich numera zakwalifikowano do wrzucenia w koła.

Wygrane padły:

8,000 dolarów na Nr. 852764.

3,000 dolarów na Nr. 096551.

Po 1,000 dolarów na N-ra. 228508, 725938. 977554, 666206, 855612,

Po 500 dolarów na N-ra: 652585, 614659, 397076, 776481, 680360, 751576, 706859, 585990, 88293,0 970568.

Po 100 dolarów na N-ra: 405504, 145286 237736, 446318, 392818, 067696, 345796, 811831, 572817, 860839, 963829, 945028, 722521, 242781, 990084, 553054, 380982, 553117, 132046 930884, 320877, 434649, 056927, 454548, 750535, 578670, 587446, 904484, 382180, 010586, 815378, 837763, 995097, 075671, 704551, 766527, 132834, 199948, 570365, 871124.

Razem 57 wygranych na ogólną sumę 25,000 dolarów.

Następne ciągnienie d. 1-go marca, z główną wygraną 40,000 dolarów.

AMORTYZACJA.

Tegoż dnia, w tejże sali, dokonano zamortyzowania 65848 obligacji 5 proc. państwowej pożyczki konwersyjnej z r. 1924, na sumę 2,517,000 złotych oraz zamortyzowano 176 obligacji 5 proc. państwowej konwersyjnej pożyczki kolejowej z r. 1926. Tabelę rządową zamortyzowanych pierwszych z wymienionych obligacyj wydrukuje „Monitor", co się zaś tyczy pożyczki kolejowej — zamortyzowano: po 1,200 zł. Nr.: 3251, od Nr. 3280 do 3287, Nr. 3292, N-ra: 3310 — 3312, 3326 do 3327, 3733 — 3762, 3782 — 3783, 3786 — 3791, 3813 — 3850, Nr. 3901, N-ra: 3912 — 3919, 3941 — 3946, 4422—4432, 4494—4497, 4572 — 4580, Nr. 4585, N-ra: 4602 — 4621, Nr. 4748, N-ra: 4948 — 4960, 4967 — 4971 i 4975; 600-złotową Nr. 1053; 120-złotową 1611, i trzy 30-złotowe N-ra: 1756 — 1758.

Przegląd piśmiennictwa polskiego i obcego

„MECHANIK".

Nakładem T-wa Kursów Technicznych przy udziale Ministerstwa Wyznań Relig. i Ośw. Publ. został wydany tom I „Mechanika" jako podręcznik do obliczania i kosztorysowania dla inżynierów, techników i słuchaczy Szkół technicznych.

„Mechanik" został opracowany przez inżynierów B. Cara, Z. Fickiego, A. Humnickiego, H. Krakowiaka, A. Krzyżanowskiego, K. Nadolskiego, M. Pożaryskiego, L. Uzarowicza, M. A. Zakrzewskiego i S. Zientarskiego pod redakcją A. Humnickiego. Tom I wydany zawiera 560 stronic tekstu z 536 rysunkami i 17 tablic norm kreślenia technicznego. Wydany podręcznik śmiało może zastąpić używane do tej pory wydawnictwa podobne w obcych językach.

Cena w oprawie zł. 22.

„ROLNIK-EKONOMISTA".

Wyszedł z druku Nr. 24 „Rolnika Ekonomisty", organ Związku Polskich organizacyj Rolniczych pod redakcją p. Augusta Iwańskiego.

Numer zawiera w treści: artykuły p. W. Krzywickiego p. t. „W sprawie odrębnej dla rolnictwa metody kalkulacji stawki celnej", p. M. O. Grabowskiego: — „Dwa projekty uregulowania wywozu jaj", p. A. Girdwoynia: Stan produkcji sadowniczej w Polsce w świetle liczb", sprawozdanie z działalności Związku P. O. R., konjunktury cen, korespondencję zagraniczną, kronikę krajową, kronikę zagraniczną, przegląd piśmiennictwa krajowego i zagranicznego, recenzje i sprawozdania oraz statystykę".

Canu: Moulage mécanique. 100 p. Fr. 12, **Kuhnert Max.:** Der Stromverbrauch in Industrie und Landwirtschaft. Wirtschafstechnische Untersuchung u. Ergebnisse aus d. Elektrizitätwerkbetrieb u. aus d. Praxis d. Stromverbrauchs. (107 S. m. Fig.). Rm. 8.50. opr. 11.50.

Fehmel Arthur.: Die Handel mit Brotgetreide für den Mühlen- und Getreide Kaufmann. Mit zweckmäss., leichverständl. Anleitgn. zur Selbsbelehrg. u. zum Gebr. als Handbuch. (190 S.) gr. 8°. Rm. 6. opr. 7.50.

Książki powyższe są do nabycia w księgarni:

Trzaska, Evert et Michalski.
Warszawa, Hotel Europejski.

Pytania i Odpowiedzi

BIELENIE MĄKI.

Pytanie Nr. 1.

Mamy zamiar umieścić w naszym młynie aparat do bielenia mąki. Otrzymaliśmy dwa prospekty, które w załączeniu przesyłamy.

Z załączników wynika, że aparat niemiecki wymaga ciągłego sprowadzania gazów, podczas gdy aparat belgijski tego nie wymaga, gdyż mąkę bieli się prądem.

Prosimy o poradzenie nam, który z powyższych aparatów posiada większe zalety.

Młyn Elektryczny w Będzinie.

Odpowiedź: Po szczegółowem zbadaniu wszystkich, stosowanych dotychczas systemów bielenia mąki w młynarstwie zbożowem, przyszedłem do przekonania, że najpraktyczniejszy z nich pod każdym względem **jest sposób elektryczny Dollingera,** jako odznaczający się wielką prostotą i taniością w zastosowaniu praktycznem, a posiłkujący się przytem samem tylko powietrzem i prądem elektrycznym, nie wymagający zatem, jak inne systemy bielenia pomocniczych preparatów chemicznych w postaci proszków, płynów lub gazów, komplikujących i podrażających odnośne procesy bielenia mąki.

Wobec wskazanych wyżej zalet system bielenia Dollingera, należy dzisiaj do najbardziej rozpowszechnionych w młynarstwie, do czego przyczynia się także sprawiana przez niego znaczna poprawa przydatności danej mąki do wypieku od 3 — 5% i w powiększeniu objętości od 3 — 6% w pieczywie żytniem, a 6 — 10% w pieczywe pszennem, podczas gdy zwiększenie stopnia białości mąki wynosi od 2 — 5%. Wymieszana z danego przemiału ziarna mąka 65%-owa, po bieleniu tym sposobem, osiąga białość wymieszanej mąki z tego samego przemiału na 63 — 60%.

Jeden jeszcze nadzwyczaj korzystny wpływ sterylizacyjny wywiera tego rodzaju bielenie mąki, polegający na nadawaniu jej takich własności, które chronią jej dobre przymioty podczas długotrwałego nawet magazynowania, oraz czynią świeżą mąkę zdatną do dobrego wypieku, bez potrzeby praktykowanego w tym celu magazynowania jej przez pewien czas, t. j. ażeby dostatecznie odleżała się.

Inż. St. M.

Pytanie Nr. 2. Warzel.

Jakiego rodzaju warzele są najlepsze do większych kamieni, czy są odpowiednie z kulkowemi łożyskami?

„Przezorny".

Odpowiedź:

Bardzo dobre są warzele z 3 pancerkami w klinowych oprawach ze smarowaniem tłuszczem Stauffera. Ne wrzeciono nasadzić na ciepło stalową utwardnioną gilzę syst. Karola Rebsch. Warzele z kulkowemi lub walczykowemi łożyskami są wprawdzie doskonałe, nie niszczą wrzeciona, zużywają bardzo mało smaru, są jednak droższe od klinowych, natomiast są trwalsze i niewymagają ciągłych nastawiań. Również czopowe łożyska kulkowe do wrzecion, w specjalnych kozłach fodelgowych są bezkonkurencyjnie doskonałe.

W. K.

Pytanie Nr. 3.

Posiadam dobrą oczyszczarkę z szczotką, gniotownikiem, i odsiewaczem. Podwójne walce 600 × 300, pojedyńcze 500 × 300, francuzy 1300 f. Przetak 3-działowy. Czy należy kaszki odciągać i oddzielnie przemielać, czy wszystko razem mleć, aby osiągnąć jasną 65% mąkę żytnią. Żądlenie, siła i sprawność na dobę? **B. Kuncewisz-**Banjocha.

Odpowiedź.

Jeżeli przemielać żyto bez odciągania i oddzielnego przemiału kaszek, to żyto może mieć najwyżej 16% wilgotności, a walce muszą posiadać użądlenie rozwarte, aby naskórków-otrąb nie szarpały i nie zbyt drobiły, co dałoby ciemną mąkę. Sita wtedy muszą być gęściejsze, jak przy odbieraniu kaszek. Żądła 7, 8, 8½ przy 12% skosu i 1 : 3 przyśpieszeniu. Sita 30, 10, 11, 11, 12, 12, 12 i 8. Sprawność 7500 kg. na dobę. **W. K.**

Pytanie Nr. 4.

W młynie motorowym o sile 25 — 30 HP posiadam oczyszczalnię i tarar, tryjer, perlak Omega, gniotownik z odsiewaczem i filtr tłoczący. — 3 pary walców seck. I — 1000 × 300 z 7 żądłami na 1 cm. obwodu z 17% skosu; II para 1000 × 330, 8 żądeł, 18% skosu; III para 800 × 330, 8 żądeł, 20% skosu. Użądlenie niskie. walce służą do przemiału żyta i pszenicy. — Walców rozczynowych, albo gładkich, kamieni wymiałowych i maszyn do czyszczenia kaszek nieposiadam. Do odsiewania posiadam 3 odśrodkowe odsiewacze po 500 mm. średnicy i 2500 długości, prócz tego kontrolujący cylinder i ssący filtr 3-działowy z 18 rękawami i wietrznikiem. Sito mączne do żyta Nr. 10 do 13, — do pszenicy Nr. 7 do 9, kontroler Nr. 9 i 10. Są również 2 mieszarki do mąki. — Całe urządzenie jest w zupełnie dobrym stanie. — Obroty walców — po 216 na minutę. Kaszki żytnie i pszenne są wymielane tylko na posiadanych walcach bez czyszczenia.

Ile młyn powinien zemleć w ciągu doby żyta lub pszenicy? Weiswelner w Słupcy.

Odpowiedź.

W odpowiedzi uprzejmie wyjaśniamy, że wymiary poszczególnych maszyn czyszczących, nie są wykazane, stopień osiąganego oczyszczenia nie jest określony, trudno zatem wyobrazić sobie, w jakiem stanie oczyszczenia, a zwłaszcza obłuskanie przechodzi ziarno na walce drobiące. Przy obecnie stawianych wymaganiach odnośnie barwy i wypieczystości mąki obłuskiwanie musi być lepsze od dawniejszego, a doskonałe obłuskanie daje się osiągnąć ledwo na 2 — 3 automatycznych, kolejno po sobie pracujących obłuskiwaczach, albo na automatycznym wielostopniowym obłuskiwaczu, przyczem ziarno przed obłuskiwaniem należy rozdzielić w/g rozmiarów lub dorodności najmniejszej na 2 wielkości, każdą oddzielnie obłuskać, dobrze zgnieść i razem drobić. Stopień wilgotności ziarna jest bardzo ważny i nie powinien przekraczać 14%.

Oczyszczalnia powinna wykończyć przemielaną ilość na dobę ziarna w ciągu 16 godzin.

Przy tak małej sile napędowej jak 25/30 HP. rażą niezwykłe rozmiary walców 1000, 1000 i 800 m/m długich przy niespotykanych średnicach 330 mm. Czy te walce nie były kiedyś 350 mm. średnicy, że obecnie posiadają tylko 330 mm. średn.? Stopniowanie długości walców jest niewłaściwe, również wątpię, aby odsiewacze odśrodkowe 500×2500 mm. mogły dostatecznie skutecznie osiewać mąkę. Sito opięć odsiewaczy Nr. 10, 13 są dla żyta zbyt gęste, Nr. 7 i 9 dla pszenicy zbyt rzadkie. Obroty walców 330 średn. mogą być zwiększone do ca. 225 obr. na minutę. Przekładnia trybowa 1 : 3. Byłoby wskazane uporządkowanie młyna przez dzielnego i doświadczonego zawodowca-rzeczoznawce, który musiałby zbadać wszystkie szczegóły na miejscu. Ponieważ jest wiele szczegółów niewyjaśnionych, liczba żądeł i skosy nieumotywowane, więc o jakości otrzymywanej mąki nie można nic mówić.

Wyliczając z posiadnej siły motoru, przy 25 HP. i podanem urządzeniu może młyn przemleć ca. 7500 kg. pszenicy lub ca. 5500 kg. żyta na dobę, natomiast długość walców starczyłaby do przemiału ca. 8500 kg. żyta lub ca. 10100 kg. pszenicy na dobę. W każdym razie wskazana jest większa siła napędowa i dodanie choćby 1 pary kamieni wymiałowych.

W. K.

Pytanie Nr. 5.

CIEMNA MĄKA ŻYTNIA.

Posiadam: Tryjer, Szmerglówkę, Tarar, podwójny stolec 600 × 300 z 7½ i 10 żądłami 10% skosu, kamienie 1250 mm. średn. Aspiracja z sitami 8, 9, 11, 11, 11,5 oraz 8, 9, 11, 11,3. Śruty i kaszki mielą razem 6 przepustów, poczem kaszki 1 raz na kamieniach z sitami 8, 9, 11, 11, 12, 8. — Mąka 60% jest ciemna. Ostatnio przemielałem kaszki od śrutowań na kamieniach, co trwało 3 razy dłużej i mąka wypadła jeszcze ciemniejsza. Na czem polega błąd?

W. Skobuj.

Odpowiedź:

Przedewszystkiem oczyszczalnia nie jest w porządku i niekompletna, brak zawilżacza., gniotownika i sita. — Należy śrutować 4 razy na walcach zawsze wszystkie niedomiały razem, potem wykończyć na kamieniach. Otręba musi wyjść czysta. Kaszki wykończyć na kamieniach. W odsiewaczach usunąć gazę Nr. 8, jako zbyt rzadką. Jeżeli mimo gniecenia żyta wypadnie 60% mąka ciemna, to wina leży w oczyszczalni, należy zamiast przestarzałej

szmerglówki postawić automatyczny perlak obłuskiwacz i należycie obłuskiwać.

Do 6-krotnego śrutowania są walce zbyt drobno użądlone i bardzo drobią źle odłuskaną otrąbę, przytem sita są zbyt rzadkie.

IWK.

Pytanie Nr. 6.

Jak można otrzymać ładną 65% mąkę? Magnez, Tryjer, Obłuskiwacz, Gniotownik z odsiewaczem, para walców 600 × 300, 8½ żądeł, 10% skosu, kamienie 1425 mm. średn., dwudziałowy przetak. Sita 30, 30, 32, 32, 9, 9, 9, 10, 10, 11, 11, 12 oraz 40, 40, 42, 42, 9, 9, 10, 10, 11, 11, 12, 13. Jaka sprawność? Czy jest korzystnie, przemielać kaszki oddzielnie?

Więckowski z Psar.

Odpowiedź:

W handlowym młynie jest korzystniej kaszki odciągać, aspirować i przemielać oddzielnie; przy zawozowym przemiale, albo drobne sztuczki, jest prościej przemielać bez odciąganiu kaszek, wszystkie niedomiały razem i do takiego przemiału wykazane sita są właściwe; sprawność około 3000 kg. na dobę. Należy zawsze dobrze zgiatać i siną mąkę odsiewać. — Przemiał był kilkakrotnie już omawiany, proszeę przejrzeć poprzednie i z 1926 roku numery „Młynarza Polskiego". Przy odciąganiu z I i II śrutowania i przemiału kaszek 65% mąka wypadnie jaśniejsza i wypieczystsza; do tego powinny walce otrzymać 7 — 7½ żądeł niskich rozwartych na 1 cm. i 10% skosu, 1 : 3 przyspieszenia.

Przedewszystkiem ziarno dobrze czyścić, obłuskiwać należycie i zawilżać rozpyloną wodą, dobrze zgniatać.

IWK.

Poradnik Rolniczo-Gospodarczy

CO NALEŻY WYKONAĆ W STYCZNIU.

Skorupę lodową, o ile na oziminach się tworzy, niszczyć ciężką broną lub przez przepędzanie inwentarza. Nawóz w pole wywozić. W razie wielkich śniegów można nawóz składać na jedną wielką kupę, inaczej, o ile tylko pole nie jest zbyt pochyłe i wypłukanie podczas roztopów nie grozi, najlepiej go roztrząsać odrazu. Kończyć młockę zboża, w dni mroźne młócić koniczynę; czyścić ziarno, zmiotki z czyszczenia zboża składać na kupę kompostową, koniecznie posypując je obficie wapnem, by zniszczyć żywotność nasion chwastów. Ziarno szuflować by się nie zagrzało. Przygotowywać ziarno siewne. O ile nie mamy własnego pewnego i niewyrodzonego ziarna, pomyśleć o sprowadzeniu nasienia doborowego. Obliczyć również zapotrzebowanie nawozów pomocniczych na pole, do ogrodu, na pastwiska i łąki. Nasienie, nawozy sprowadzać tylko za pośredni-

ctwem organizacji rolniczych, nigdy nie kupować na jarmarkach u handlarzy.

Bydło czysto utrzymywać, codzień na podwórze wypędzać, prowadzić kontrolę mleczności.

W sadzie drzewka młode chronić przed zającami. Korony prześwietlać, usuwać gałęzie suche, krzyżujące się.

Czyścić pnie drzew starszych drucianą szczotką, odpadki palić. Piwnice przewietrzać, owoce i warzywa starannie przebierać, gnijące usuwać. Zamawiać drzewka i nasiona warzyw.

W pasiece ramki, ule naprawiać, budować nowe, brakujące przybory zamawiać. Przetapiać wosk. Wyrabiać sztuczną węzę. W razie odwilży na parę godzin uchylać daszków, by pszczołom nie było za gorąco.

Zamknąć ostatecznie rachunkowość gospodarstwa i w młynie za rok ubiegły, na jej podstawie przeprowadzić kalkulację i plany na rok bieżący. Dobrze byłoby założyć rachunkowość wzorową. Uiścić składkę do Związku i przesłać prenumeratę na kwartał pierwszy na „Młynarza Polskiego".

ILE PRZECIĘTNIE DZIENNIE ZUŻYWAJĄ ŚCIÓŁKI ZWIERZĘTA DOMOWE.

Zwierzęta domowe zużywają dziennie następującą ilość ściółki w kilogramach:

Koń	Krowa	Jałówka	Owca	Świnia
W kilogramach				
3	5	2,5	0,30	2

Dawki powyższe są podstawą do obliczenia ilości potrzebnej słomy na ściółkę aż do następnego zbioru. Zadawszy sobie mały trud każdy obywatel może z łatwością obliczyć, ile słomy potrzeba mu będzie w całym roku. Przypuśćmy, że gospodarstwo dane ma 2 konie, 4 krowy, 4 jałówki i 2 świnie, to według powyższych danych na cały rok aż do przyszłych zbiorów potrzeba mu będzie na ściółkę słomy dla koni 2190 kg. (2 × 365 × 3), dla krów 7300 kg. (4 × 365 × 5) i t. d.

Porównawszy zbiór z zapotrzebowaniem na ściółkę i odtrąciwszy pewną ilość słomy jarej na sieczkę, łatwo przekonać się można, jaką ewentualnie ilość słomy można z gospodarstwa sprzedać.

JAKIE ILOŚCI OBORNIKA PRODUKUJĄ ZWIERZĘTA DOMOWE.

Jakie ilości obornika produkują przez rok zwierzęta domowe, wykaże poniżej podana tabelka:

Rodzaj zwierzęcia	Cetnarów metrycznych	Wozów parokonnych
Koń	90	12
Krowa dobrze utrzymana przez cały rok w oborze	150	20
Ta sama krowa z kilkugodzinnem żywieniem na pastwisku	112	15
Świnia	22	3
Owca	11	142

Co do wartości nawozu przyjętem jest obliczenie, że 1 krowa daje tyle nawozu wartościowego, co 1 koń, albo 4 świnie, albo 10 owiec, albo 10 kóz.

Rynek zbożowy.

	23/XII	9/I	14/I	UWAGI
Warszawa				
pszenica	50.00—52.50	49.50—51.50	50.50—52.00	Cena franco stacja wyładowania
żyto	40.50—41.50	39.50—40.50	40.00—41.00	" " " "
mąka żytnia „0000" 65% . . .	57.00—58.00	58.00—60.00	56.50—59.00	" " " Warszawa
mąka pszenna	77.00—80.00	78.00—85.00	83.00—86.00	" " " "
otręby żytnie detal	2600.—27.50	27.00	26.50—27.50	" " " "
jęczmień (browarny)	41.00—41.50	40.50—40.75	39.50—40.50	" " " załadowania
owies	35.50—36.50	37.00	35.50—36.50	" " " "
Poznań				
pszenica	47.00—48.00	46.50—47.50	47.00—48.50	Cena franco stacja wyładowania
żyto	38.50—39.50	38.00—39.00	38.50—39.50	" " " "
jęczmień (browarny)	40.50—42.00	40.50—41.00	40.50—41.50	" " " "
owies	34.50—35.50	34.00—35.00	33.50—34.00	" " " "
mąka żytnia 70%	56.00—57.00	57.00—58.00	56.00—57.50	" " " "
otręby żytnie	26.00—27.00	26.00—26.50	26.00—26.50	" " " "
Kraków				
pszenica	51.00—52.50	49.50—50.50	51.00—52.50	Cena franko Kraków
żyto	41.50—40.50	40.00—42.50	41.50—40.50	" " "
owies	36.50—37.00	36.00—37.50	36.50—37.50	" " "
jęczmień	40.00—41.50	39.00—39.80	40.00—40.50	" " "
mąka pszenna 45%	80.—	80.50—82.00	80.—	" " "
mąka żytnia 65%	58.50—60.00	60.00—62.50	58.50—60.00	" " "
otręby żytnie	25.00—26.00	26.00—26.50	26.00—27.00	" " "

Ceny podane za 100 klg.

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). Redaktor: Feliks Lewandowski.